

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 42

Vydána dne 12. července 1960

Cena 60 haléřů

OBSAH:

107. Zákon o jednacím a pracovním řádu Národního shromáždění

108. Zákon o určení úseků státní správy, ve kterých působí pověřenci Slovenské národní rady

107

ZÁKON

ze dne 12. července 1960

o jednacím a pracovním řádu Národního shromáždění

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Část I

Úvodní ustanovení

§ 1

Národní shromáždění je nejvyšším orgánem státní moci a jediným celostátním zákonodárným sborem v Československé socialistické republice. Jedná a usnází se o základních otázkách vnitřní a zahraniční politiky státu, přičemž veškerou svou činností i prací svých orgánů a poslanců Národního shromáždění aktivně působí k tomu, aby byly plněny úkoly socialistického státu (článek 39 odst. 1 a čl. 40 ústavy).

§ 2

(1) Jednací a pracovní řád Národního shromáždění upravuje zásady jeho práce. Podrobněji se v něm upravují práva a povinnosti poslanců i orgánů Národního shromáždění a styky Národního shromáždění navenek, zejména s vládou a ústředními orgány.

(2) Své vnitřní poměry a další pravidla jednání upravuje Národní shromáždění v rámci tohoto jednacího a pracovního řádu vlastním usnesením.

Část II

§ 3

Zasedání Národního shromáždění

(1) Zasedání Národního shromáždění svolává prezident republiky nejméně dvakrát v roce. Zasedání musí být svoláno, žádá-li to aspoň třetina poslanců.

(2) Prezident republiky prohlašuje zasedání za skončené.

Část III

Ustavující schůze Národního shromáždění

§ 4

Předsednictvo Národního shromáždění svolává nově zvolené Národní shromáždění k ustavující schůzi nejpozději do 4 týdnů ode dne voleb.

§ 5

(1) Než bude zvoleno nové předsednictvo Národního shromáždění, řídí ustavující schůzi předseda nebo člen dosavadního předsednictva Národního shromáždění.

(2) Předsedající přijme slib poslanců a dá provést volbu předsednictva.

§ 6

Jakmile se zvolí nové předsednictvo, ujme se nově zvolený předseda řízení schůze a dá provést volbu ověřovatelů a volbu mandátového výboru.

§ 7

Předseda dřívějšího Národního shromáždění nebo některý z členů jeho předsednictva podá pak zprávu o činnosti předsednictva za dobu od skončení posledního zasedání Národního shromáždění.

Schůze Národního shromáždění

§ 8

Národní shromáždění ve svých schůzích zejména:

1. volí presidenta republiky,
2. projednává návrhy zákonů, které vycházejí od poslanců Národního shromáždění, jeho výborů, jeho předsednictva, presidenta republiky, vlády a Slovenské národní rady,
3. projednává dlouhodobé plány rozvoje národního hospodářství republiky a zprávy vlády o plnění ročních plánů,
4. projednává zprávy vlády o činnosti národních výborů, zprávy o sledování a kontrole provádění ústavy a jiných zákonů,
5. projednává státní rozpočet a státní závěrečný účet,
6. projednává mezinárodní smlouvy politické, hospodářské smlouvy obecné povahy a smlouvy, k jejichž provedení je třeba zákona,
7. projednává programové prohlášení, které vláda předkládá Národnímu shromáždění po svém jmenování,
8. projednává zprávy a podněty presidenta republiky,
9. projednává návrhy, prohlášení a zprávy vlády,
10. projednává návrhy, podněty a zprávy předsednictva, předsedy a výborů Národního shromáždění,
11. projednává návrhy, podněty a dotazy poslanců,
12. jedná o zprávách Nejvyššího soudu a generálního prokurátora o stavu socialistické zákonnosti,
13. bdí nad zachováváním ústavy. Může zrušit zákon Slovenské národní rady, nařízení nebo usnesení vlády a obecně závazná nařízení krajských národních výborů, odporují-li ústavě nebo jinému zákonu (čl. 41 odst. 2 ústavy),

14. volí a odvolává orgány Národního shromáždění,
15. volí Nejvyšší soud a může odvolat jeho členy.

§ 9

Národní shromáždění stanoví na návrh svého předsednictva pořad jednání a způsob projednávání jednotlivých bodů pořadu.

§ 10

(1) Řečníci se hlásí o slovo u předsedajícího, pokud není usnesen konec rozpravy nebo pokud neudělí závěrečné slovo zpravodaji.

(2) Řečníkům se uděluje slovo zpravidla v pořadí jejich přihlášek.

(3) Každý řečník má právo mluvit ve své mateřštině.

§ 11

Poslance, který se odchyluje od projednávané věci nebo porušuje pravidla nebo vážnost jednání Národního shromáždění, volá předsedající k pořádku.

§ 12

(1) Národní shromáždění je způsobilé se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech poslanců. K platnosti usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných poslanců.

(2) K přijetí nebo ke změně ústavy, k usnesení o vypovězení války, ke změně státních hranic, jakož i ke zvolení presidenta republiky je zapotřebí souhlasu tří pětín všech poslanců.

§ 13

Hlasuje se zdvižením ruky. Předseda dá sečíst hlasy, jsou-li pochybnosti o výsledku hlasování.

§ 14

(1) Poslanci mohou navrhnout změnu způsobu a pořadí hlasování.

(2) O těchto návrzích rozhodne Národní shromáždění prostým hlasováním bez rozpravy.

(3) Nebylo-li takto rozhodnuto o pořadí hlasování, určí je předseda.

§ 15

Po určení způsobu a pořadí hlasování hlasuje se o vlastním předmětu jednání, přičemž se nejprve hlasuje o pozměňovacích a doplňovacích návrzích.

§ 18

(1) Schůze Národního shromáždění jsou zásadně veřejné.

(2) Národní shromáždění se může prostým hlasováním bez rozpravy usnést, že schůze je neveřejná.

§ 17

Zákony vyhlašuje předsednictvo Národního shromáždění do 14 dnů po jejich schválení touto větou: „Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně“.

§ 18

Usnesení Národního shromáždění podpisují předseda a ověřovatel.

§ 19

(1) O každé schůzi Národního shromáždění se vyhotovuje zápis, v němž je nutno uvést zejména, kdo řídil schůzi, kolik poslanců bylo přítomno, jaké návrhy byly podány, kteří řečníci se zúčastnili rozpravy a jaký byl výsledek hlasování. Zápis ověřuje předseda a ověřovatel.

(2) O každé schůzi se vyhotovuje též doslovný zápis.

Část IV

Předsednictvo Národního shromáždění

§ 20

(1) Národní shromáždění volí ze svého středu předsednictvo o 30 členech. Předsednictvo se skládá z předsedy Národního shromáždění, z místopředsedů, předsedů stálých výborů a z dalších členů předsednictva.

(2) Předsednictvo je voleno na dobu celého volebního období Národního shromáždění. Setrvává ve své funkci i po uplynutí volebního období, dokud si nově zvolené Národní shromáždění nezvolí své předsednictvo.

(3) Předsednictvo Národního shromáždění je ze své činnosti odpovědné Národnímu shromáždění, které je i jeho jednotlivé členy může kdykoliv odvolat.

(4) Předsednictvo Národního shromáždění se usnází nadpoloviční většinou všech svých členů.

§ 21

Předsednictvo Národního shromáždění se schází ke svým schůzím podle potřeby, nejméně jednou

za měsíc, aby účinně plánovalo a řídilo práci Národního shromáždění a jeho orgánů.

Přitom musí dbát, aby práce Národního shromáždění, zejména jeho výborů, byla koordinována a plně se rozvíjela tak, aby umožňovala využití iniciativy poslanců v duchu ústavy, aby vedla k prohlubování a zpevnění naší socialistické demokracie, aby se celá činnost Národního shromáždění a jeho orgánů stala zárukou dodržování naší socialistické zákonnosti a působila k aktivnímu plnění úkolů socialistického státu. Poskytuje poslancům Národního shromáždění všestranné informace, zejména o důležitých usneseních strany a vlády a o pracích Národního shromáždění a jeho výborů, aby umožnilo jejich úspěšnou práci v Národním shromáždění, v obvodech a krajích.

§ 22

Předsednictvo Národního shromáždění zejména:

1. vykonává pravomoc podle článku 60 ústavy,
2. usnází se na pracovním plánu orgánů Národního shromáždění sestaveném zejména na základě návrhů výborů a rady poslanců a usměrňuje a řídí tak činnost Národního shromáždění a jeho orgánů,
3. projednává a řídí mezinárodní styky Národního shromáždění,
4. zkoumá účelnost návrhů zákonů podaných poslanci, výbory Národního shromáždění a Slovenskou národní radou. Zamítne-li návrh, mohou navrhovatelé žádat, aby návrh byl dán na pořad jednání nejbližší schůze Národního shromáždění, která o takové žádosti rozhodne prostým hlasováním bez rozpravy,
5. přikazuje návrhy zákonů příslušným výborům,
6. podává závazný výklad jednacího a pracovního řádu,
7. určuje, kdy se Národní shromáždění seje ke schůzi a navrhuje mu pořad schůze,
8. určuje, v jakém pořadí místopředsedové zastupují předsedu,
9. usnází se na návrhu rozpočtu Národního shromáždění,
10. volí své ověřovatele,
11. pomáhá výměnou zkušeností a poskytováním potřebných informací v rozvíjení činnosti krajských sdružení poslanců Národního shromáždění i práce poslanců Národního shromáždění v obvodech, zejména z hlediska jejich přípravy

pro činnost v Národním shromáždění a jeho orgánech,

12. usnáší se o organizaci Kanceláře Národního shromáždění, jakož i o jejím pracovním řádu,
13. projednává podněty, návrhy, stížnosti apod., a pokud je neprojedná samo, rozhodne o způsobu jejich vyřízení,
14. deleguje do schůzí výborů k jednotlivým otázkám poslance, kteří nejsou členy výboru,
15. rozhoduje o žádostech poslanců o dovolené.

§ 23

Předseda Národního shromáždění

Předseda Národního shromáždění zejména:

1. řídí schůze Národního shromáždění, schůze předsednictva Národního shromáždění a rady poslanců,
2. zastupuje Národní shromáždění navenek,
3. podpisuje zákony a opatření předsednictva Národního shromáždění,
4. podává Národnímu shromáždění zprávy o činnosti předsednictva podle čl. 60 odst. 2 ústavy.

§ 24

Ověřovatelé

Ověřovatelé ověřují správnost a úplnost usnesení Národního shromáždění a zápisů o schůzích Národního shromáždění a jeho orgánů a pomáhají při zjišťování výsledků hlasování.

Výbory

§ 25

(1) Národní shromáždění zřizuje pro hlavní úseky státní a společenské činnosti jako své pracovní a iniciativní orgány stálé výbory.

(2) Národní shromáždění zřizuje stálé výbory: mandátový, ústavně právní, pro plán a rozpočet, průmyslový, zemědělský, zahraniční, kulturní, zdravotní a podle potřeby další stálé výbory.

(3) Pro projednání určitých otázek může Národní shromáždění zřídit výbory dočasné.

(4) Jednotlivé výbory se mohou sejít ke společným schůzím, aby mohly všestranně projednávat některé společné otázky.

§ 26

Národní shromáždění volí předsedy a ostatní členy výborů ze svých členů.

§ 27

(1) Předseda výboru řídí práci výboru a informuje o ní předsednictvo Národního shromáždění.

(2) Výbor si ve své ustavující schůzi zvolí místo předsedu, který zastupuje předsedu ve výboru v době jeho nepřítomnosti, a svého ověřovatele.

§ 28

Výbory Národního shromáždění sledují a projednávají plnění úkolů hospodářské a kulturní výstavby a dávají podněty k činnosti státních orgánů. Činí tak zejména v úzké spolupráci se členy vlády.

Výbory Národního shromáždění projednávají návrhy zákonů a zákonných opatření předsednictva Národního shromáždění a sledují a kontrolují jejich provádění. Projednávají všechny závažné otázky na úsecích státní správy, pro které byly zřízeny, a se svými závěry se obracejí na příslušné státní orgány. Při projednávání těchto otázek členové výborů uplatňují připomínky a podávají návrhy občanů i své vlastní, získané ve styku s pracujícími.

Poslanci, kteří nejsou členy výboru, mohou být přítomni jednání výboru. Mají poradní hlas.

§ 29

(1) Výbory Národního shromáždění opírají se ve své činnosti o spolupráci s pracujícími a jejich organizacemi.

(2) K projednávání závažných otázek výbory přibírají ke své práci kromě zástupců státních orgánů vědce, zlepšovatele, techniky a jiné přední pracovníky hospodářského a kulturního života.

§ 30

Výbory Národního shromáždění mohou k řádnému a podrobnému posouzení projednávaných otázek provádět průzkumy na místě samém.

§ 31

Výbory Národního shromáždění mohou předkládat iniciativní návrhy zákonů. Ke každému návrhu zákona přikládají rozpočet o finančním dosahu osnovy a návrh na úhradu potřebného nákladu. Takový rozpočet a návrh musí ke svému iniciativnímu návrhu zákona přikládat též poslanci.

§ 32

Výbory Národního shromáždění mají právo zvát do svých schůzí členy vlády i představitele jiných

státních orgánů a vyžadovat od nich informace a zprávy.

§ 33

Výbory se svými usneseními obracejí na příslušné státní orgány, které se k těmto usnesením vyjadřují nejděle do 30 dnů.

§ 34

Výbory vyvíjejí činnost i v době, kdy Národní shromáždění nezasedá.

§ 35

Výbor je schopen se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů. K platnosti usnesení je třeba nadpoloviční většiny přítomných členů.

§ 36

Výbor může své jednání prohlásit za neveřejné nebo za tajné.

§ 37

Pro projednání návrhu zákona, zákonného opatření nebo jiného předmětu jednání, ustanoví předseda výboru nebo, budou-li vzneseny námitky, výbor svým usnesením zpravodaje.

§ 38

Návrhy zákonů a zákonných opatření se vytisknou a rozešlou všem poslancům Národního shromáždění.

§ 39

Při projednávání návrhu zákona nebo zákonného opatření provede výbor o návrhu rozpravu.

§ 40

(1) Po projednání návrhu zákona nebo zákonného opatření stanoví výbor zpravodaje, který podá Národnímu shromáždění případně jeho předsednictvu ústní zpravodajskou zprávu.

(2) O návrzích zákonů předkládá výbor Národnímu shromáždění vedle toho též zprávu písemnou, pokud v návrhu zákona provedl nějaké změny.

§ 41

(1) Jestliže též návrh zákona nebo zákonného opatření je přikázán k projednání více výborům, mohou výbory takový návrh projednat ve společné schůzi.

(2) Výbory se mohou dohodnout na společném zpravodaji pro Národní shromáždění nebo jeho předsednictvo, a to i v tom případě, neprojednávají-li výbory návrh ve společné schůzi.

§ 42

Výbory, které projednaly návrh zákona, zabývají se po uplynutí přiměřené doby od vyhlášení zákona kontrolou jeho působení.

Část V

Spolupráce s vládou

§ 43

Vláda a její členové jsou z výkonu své funkce odpovědní Národnímu shromáždění.

§ 44

(1) Členové vlády se mohou účastnit všech schůzí Národního shromáždění nebo jeho orgánů. Udělí se jim slovo, kdykoliv o to požádají, a to i k prohlášením, která nesouvisí s pořadem schůze.

(2) Ve schůzích výborů Národního shromáždění mohou se členové vlády dát zastupovat svými náměstky.

§ 45

Člen vlády je povinen dostavit se do schůze Národního shromáždění, jeho předsednictva nebo jeho výborů, jestliže ho o to Národní shromáždění, jeho předsednictvo nebo výbor požádá.

§ 46

Členové vlády nebo jejich náměstkové mohou do schůzí orgánů Národního shromáždění, jichž se zúčastní, vzít s sebou odborníky svého úřadu.

§ 47

Příslušný ministr umožní určeným členům výborů Národního shromáždění účastnit se v nejširší míře přípravných prací o návrzích zákonů a na dalších otázkách souvisejících s činností Národního shromáždění.

§ 48

Předseda vlády i ostatní členové vlády jsou povinni odpovědět na dotazy poslanců do 30 dnů.

Část VI

**Rada poslanců a krajská sdružení poslanců
Národního shromáždění**

§ 49

Organizační pomoc předsednictvu Národního shromáždění poskytuje rada poslanců. Je pomocným orgánem předsednictva Národního shromáždění a pracuje jen v době zasedání Národního shromáždění. Skládá se z předsedy a určených členů předsednictva Národního shromáždění a ze zástupců krajských sdružení poslanců.

Předseda Národního shromáždění svolává radu poslanců podle potřeby k zajištění závažných organizačních opatření.

§ 50

(1) Poslanci Národního shromáždění zvolení ve volebních obvodech na území téhož kraje nebo hlavního města Prahy sdružují se v krajská sdružení poslanců Národního shromáždění.

(2) Na Slovensku jsou členy krajských sdružení poslanců vedle poslanců Národního shromáždění také poslanci Slovenské národní rady.

(3) Krajské sdružení poslanců Národního shromáždění volí ze svého středu svého předsedu.

(4) Na schůzích krajského sdružení poslanců Národního shromáždění jsou projednávány úkoly související s prací Národního shromáždění a jeho orgánů (na Slovensku též s prací Slovenské národní rady a jejích orgánů) a s činností členů krajského sdružení poslanců v obvodech. Usnesení, podněty a připomínky ze schůzí krajských sdružení poslanců Národního shromáždění jsou postupovány Národnímu shromáždění (na Slovensku též Slovenské národní radě).

(5) Krajská sdružení poslanců Národního shromáždění pomáhají při přípravě svých členů k jejich činnosti ve volebních obvodech a v orgánech Národního shromáždění (na Slovensku též v orgánech Slovenské národní rady).

Část VII

Poslanci Národního shromáždění

§ 51

(1) Poslanci napomáhají sjednocovat tvůrčí síly pracujících v úsilí o plný rozvoj socialistické společnosti a za tím účelem udržují s nimi nejužší spojení. Jsou povinni pravidelně skládat svým voličům účty ze své činnosti a podávat jim zprávy o činnosti Národního shromáždění. Zejména jsou poslanci povinni vysvětlovat voličům význam zákonů schválených Národním shromážděním a pomáhat tak, aby státní a hospodářské orgány a občané zákony zachovávali. Poslanci si ověřují v denním životě, jak jsou zákony prováděny a jak se osvědčují.

(2) Poslanci jsou povinni při své práci přihlížet k návrhům, stížnostem a přáním občanů a uplatňovat v Národním shromáždění zkušenosti získané ve styku s občany. Spolupracují úzce s národními výbory a v součinnosti s nimi a s organizacemi pracujících lidí pomáhají provádět zákony a usnesení strany a vlády, zvláště tím, že získávají občany svých volebních obvodů pro plnění úkolů socialistické výstavby a rozvíjejí tvůrčí síly pracujících.

§ 52

(1) Poslanci mají právo předkládat Národnímu shromáždění návrhy zákonů a jiné návrhy vyplývající z jejich činnosti jako zástupců lidu.

(2) Poslanci jsou oprávněni vznášet dotazy na vládu a její jednotlivé členy. Totéž právo jim přísluší vůči předsednictvu Národního shromáždění. Dotazy mohou být písemné nebo ústní.

(3) Poslanci mají právo požadovat od státních orgánů vysvětlení potřebná pro plnění svých úkolů.

(4) Poslanci národních výborů a všichni občané a organizace pracujících podporují poslance Národního shromáždění v jejich činnosti a pomáhají jim při plnění jejich úkolů.

§ 53

(1) Poslanci jsou povinni účastnit se všech jednání a prací Národního shromáždění, zvláště účastnit se schůzí Národního shromáždění a jeho výborů, do nichž byli zvoleni.

(2) Nemůže-li se poslanec zúčastnit jednání Národního shromáždění nebo jeho orgánů, musí se omluvit.

(3) Poslanec může z vážných příčin žádat o dovolanou.

Část VIII

Kancelář Národního shromáždění

§ 54

Kancelář Národního shromáždění je pomocným orgánem Národního shromáždění a jeho orgánů. Je

bezprostředně podřízena předsednictvu Národního shromáždění.

§ 55

Úkolem Kanceláře Národního shromáždění je poskytovat všestrannou odbornou, organizační a technickou pomoc orgánům Národního shromáždění a poslancům Národního shromáždění.

§ 56

V čele Kanceláře Národního shromáždění je její vedoucí.

§ 57

Podrobnosti upraví organizační a pracovní řád Kanceláře Národního shromáždění, který vydá předsednictvo Národního shromáždění.

Část IX

Ustanovení závěrečná

§ 58

Zákon č. 61/1954 Sb., o jednacím řádu Národního shromáždění, se zrušuje.

§ 59

Tento zákon nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

108

ZÁKON

ze dne 12. července 1960

o určení úseků státní správy, ve kterých působí pověřenci Slovenské národní rady

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

[¹] Slovenská plánovací komise a pověřenci Slovenské národní rady působí v těchto úsecích státní správy:

- a) v plánování
- b) ve financích
- c) v zemědělství
- d) ve výstavbě
- e) ve školství a kultuře
- f) ve zdravotnictví
- g) ve spravedlnosti
- h) ve státní kontrole.

[²] Slovenská plánovací komise a pověřenci Slovenské národní rady kromě úkolů svěřených jim v mezích působnosti Slovenské národní rady působí v úsecích státní správy podle odstavce 1 v rozsahu určeném vládou.

§ 2

[¹] Slovenská plánovací komise je orgánem Slovenské národní rady pro úsek plánování a oblastním orgánem Státní plánovací komise.

[²] Předsedou Slovenské plánovací komise je místopředseda Slovenské národní rady.

§ 3

Tento zákon nabývá účinnosti ode dne vyhlášení.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.